

Södermanlands-Nerikes Nation
Majhälsning till landsmännen 2014. Årgång 87.

Innehåll

Några ord från redaktörerna	3
Från höst till höst	4
Från vår till vår	6
Nationens ekonomi år 2013	16
Att umgås med ett bibliotek – personliga betraktelser kring arbetet med katalogen över nationens äldre boksamling 2012-2014	18
Carl Gustaf Malmström – nationens anspråkslöse hjälte	24
Viveca Halldin Norberg – ett liv i böckernas tjänst	28
Gyllenhielm – skålen och gasquen i rätt ordning	32
In memoriam	35
Ämbetsmannaförteckning hösten 2013 samt våren 2014	37

Majhälsning till landsmännen startade 1928. Den utges sedan 1974 av Södermanlands-Nerikes nations seniorförening. Register för tidigare årgångar finns i Majhälsning 1937, 1947, 1957, 1967, 1982, 1992, 2002 och 2012.

Majhälsningen distribueras genom
Södermanlands-Nerikes nation
S:t Olofsgatan 16
753 12 Uppsala
Tel. 018-15 40 60
E-post: info@snerikes.se

Seniorföreningens styrelse

Ordförande

Hans Franzén

Ledamöter

Ella Stensson
Charlotta Leijon-
hufvud Magnusson
Kajsa Lindner
Gunilla Hultgren
Karell
Peder Johnson
Johan Graffman
Alexander Ledin
Erik Strömberg

Inspektor

Johan Åqvist

Skattmästare

Thérèse Brandt

Förste kurator

David Sjögren

Redaktörer

Morgan Malm
Mats Hellström

Seniorföreningen är öppen för nya och gamla landsmän och landsmaninnor samt andra intresserade och gynnare av nationen. Detta betyder, kära Södermanland-Neriking, att just du kan uppmana de vänner som gärna följer med på nationens fester att bli medlemmar i vår förening. Föreningens bankgironummer är 5613-0032. Medlemsavgiften är 90 kr för årsbeta-lande och 700 kr för ständigt medlemskap.

Landsmaninnor och landsmän!

Våren är här och med den en ny Majhälsning från den bästa av nationer.

I sedvanlig ordning redogör Förste och Andre kurator för året som gick på nationen och precis som vanligt berättar ordförande Frasse om Seniorföreningens verksamhet och bjuder in till Höstgasque. Ni kommer väl?

I år vill vi uppmärksamma några av nationens hedersmedlemmar, för att i någon mån påminna om dem som riskerar att glömmas bort, och för att presentera en nyinstallerad hedersledamot. Lovisa Stenström skriver om Carl Gustaf Malmström och Jana Rüegg har intervjuat Viveca Halldin Norberg.

Både dessa personligheter har gjort avtryck i nationens bibliotek, som har en av Uppsalas finaste privata samlingar. Efter biblioteksnämndens jubileum i höstas bad vi Carl Ehrekrona skriva om katalogiseringen av den äldre boksamlingen.

Till sist vill Jan-Olof Smedberg en gång för alla berätta om hur skålen och gasquen till Carl Carlsson Gyllenhielm egentligen kom till.

Under året gick tre hedersledamöter ur tiden. Minnesord över dessa finner ni i avdelningen In memoriam. Om du som läser vill uppmärksamma någon fallen landsmaninna eller landsman får du gärna kontakta oss.

Då återstår för oss att önska er en skön sommar. Trevlig läsning!

Morgan Malm och Mats Hellström
Redaktörer

Från höst till höst

av Seniorföreningens ordförande Hans Franzén

Ja, då har ytterligare ett år passerat och våren har åter kommit till Uppsala. Det är då hög tid att blicka tillbaka på Seniorföreningens senaste verksamhetsår och teckna ned en redogörelse för detta. Vi får ta oss tillbaka ända till lördagen den 13 oktober 2012.

Ja, så är det faktiskt! Denna lilla krönika ska ju spegla det som hände under Seniorföreningens verksamhetsår fram till årsmötet hösten 2013. Nåväl, ett femtiotal landsmaninnor och landsmän hade samlats i puben för årsmöte! Livligt, härligt och mötet guldkantades med tårta och punsch. Peder Johnson och Alexander Ledin valdes in i styrelsen och Robert Axner omvaldes till valnämndens sammankallande.

Efter mötets avslutande serverades drink. Denna fick pågå lite längre än beräknat, då en viss oklarhet rådde om när exakt middagen började. Detta var resultatet av att inga andra tider angivits i inbjudan än tiden för årsmötets öppnande. Ett vågat experiment med det troliga syftet att få fler att gå på årsmötet! Väl vågat kan man tycka

och inget vi ska göra om. Vid 18.30 tutade HB äntligen igång med trappmarsch och därefter gick allt som på räls! Ett fantasiskt jobb av klubbverk och övriga inblandade med en härlig gasque med 180 sittande.

Snart tog vardagen vid och i januari träffades den nya styrelsen för att dra upp mål och riktlinjer för årets arbete!

När det formella styrelsemötet väl var avklarat, övergick förhandlingarna i en kreativ fas och flyttade ned till Puben. Det fanns ingen gräns för kreativitet och entusiasm! För Stockholmsborna gick nästnästa sista tåget, det näst sista och snart det sista med! Sexa serverades och strax efter 04 delade Johnson och Axner på en taxi till Huvudstaden!

Vi voro då rörande överens om att det viktigaste under kommande året är följande:

1. Fortsatt utveckling av Akademin.
2. Fortsatt ”årgångsbreddning” och ökat engagemang hos föreningens

medlemmar.

3. En ökad koppling mellan Seniorföreningen och den aktiva Nationen (Akademin, mentorskap, ”bjud en student på lunch” m.m. är exempel på detta.)

4. Fortsatt marknadsföring av seniormedlemskapet och utveckling av nätverket.

Och inte minst planering och genomförande av Höstgasquen.

Måhända var det resultatet av detta som bidrog till att vi kunde räkna in fler anmälningar än någonsin till Höstgasquen 2013. Kul var det i alla fall! Inför årsmötet föreslogs en utökning av styrelsen (givetvis inom ramen för stadgarna) för att på så vis öka kontaktytan och samtidigt få fler krafter som kan dra skutan framåt.

Vid mötet invaldes Ella Stensson, Charlotta Leijonhufvud Magnusson, Kajsa Lindner och Gunilla Hultgren Karell. Därmed fick styrelsen en breddning, så väl som en välbehövligt jämnare könsfördelning. Det var på tiden!

Vi har all anledning att vara förväntansfulla inför framtiden och jag ber dig som läser detta, att redan idag reservera lördagen den 11 oktober för Sörmlandnärke och Uppsala! För då kommer det att bli rusning och antalet platser är ju som bekant begränsat, även om vi tar till Gustavianska numera!

Varmt välkommen då!

Hans Franzén
Seniorföreningens ordförande

Ordförande Frasse mitt i vimlet på årets Höstgasque.

Från vår till vår

av Förste kurator David Sjögren

Landsmaninnor och landsmän vid den bästa av nationer!

Här följer en redogörelse för årets stora händelser vid nationen. För ordningens skull utgår jag från terminens andra ordinarie landskap.

Den 25 mars 2013 beslutade landskapet att till hedersledamöter kalla avgående skattmästare Martin Fors, socialförsäkringsminister Ulf Kristersson, prorektor Anders Malmberg och tidigare chefen för kart- och handskriftsavdelningen på

Carolina Rediviva Viveca Halldin Norberg. Andreas Winnberg valdes till tredje kurator och undertecknad till förste kurator. Sedvanlig dans på bardisken i Gamla musikrummet följde.

Nationens herrar anordnade årets damsupé under temat ”i sagornas värld”. Eskorterade av Rödluvan, Guldlock och Karlsson på taket guidades olika lag runt för att bland annat möta David och Goliat och Kejsarens nya kläder.

Nationens vackra pojkar mitt i sagans värld under vårterminens damsupé.

Snön började långsamt tina från den berömda uteplatsen och staket placerades runt innergården. Efter en lång och hård vinter var det äntligen dags för vårens ankomst och sista april. I Gustavianska salongen satt några tappra själar och försökte hålla stämningen allvarsam när årets jubelkurator Bo Eklöf installerades. Utanför festade 3 000 studenter till liveband. Kvarterets sista fornlämningar eroderade sannolikt bort då 6 500 flaskor bättre mousserande vin flödade ut bland folkmassorna. De mer traditionellt sinnade valde istället att tåga genom regn, snö och hagelskur för att närvara vid mösspåtagningen nedanför Carolina Rediviva. Därefter tågade vi åter till nationen för att under landskapets ordförande Tomas Källbergs ledning delta i högtidslandskap i Stavenowska huset. Tredje kurator Jonas Kagebeck tilldelades till allas förvåning stipendiet Einar Petris minne. Denne blev så lycklig att han bjöd samtliga församlade på mer av det för dagen särskilt utvalda mousserande vinet.

Första maj var det åter dags att, efter kransnedläggning vid nationsgravarna, väcka liv i medlemmarna vid den bästa av nationer med en Bloody Mary. Årets majmiddag

bjöd förutom på utsökt mat och underhållning, även på installation av samtliga kallade till hedersledamöter. Därefter färdades vi i bussar och till fots till Sten Sturemonumentet för att se årets majmiddagsspex. Efter spexet följde kottkrig och dans på Polacksbacken.

Värbalsveckan följde med välkomstaktiviteter för tillresta vännationer och kulminerade i ett storslaget värbalsdygn med middag, dans på släppet, färd ut till Länna med ångloket Lennakatten och trevlig samvaro på nationens innergård före avslutningen på Stockholms nation, som dagen till ära bjöd på Bombayinspirerad underhållning.

Bryggan öppnade för 20:e, alternativt 21:a, året. En knökfull premiärvecka slog alla rekord och så visade det sig bli med hela sommaren, vilket till stor del kan tillskrivas den permanenta uteplatsen vars tillblivande är en helt egen historia.

Mitt i sommaren tillträdde jag och Andreas detta framgångskoncept nationen utgör. Mycket tack vare den stabila och mycket ekonomiskt återhållsamma Tove, fann vi oss snabbt i våra roller. Ett par veckor senare var det dags för firandet av

revolutionen på nationen. Efter att inspektor med hjälp av hedersledamot Per Ström låst in bönderna i Backmanska husets källare genomfördes den mest frankofona fest nationen skådat. Uppsalas samlade nations- och kåraristokrati blev mäkta imponerad. De nytillträdda klubbmästarna Kickan Wjgård och Daphne Michailaki hade inte lämnat något åt slumpen vad gällde bordsdekorationer, mat eller underhållning. Självklart blev det en succé.

Under året firade världens äldsta nationsorkester och Snerikes eget husband 170 år. Mitt i sommaren drog HB därför på turné för att sprida glädje och ljuv musik bland landsmaninnor och landsmän i

hembygden.

Ämbetsmännen reste på kongress och kuratelet förvånades över att de tycktes ha blivit så unga. Men så har det säkert alltid varit. Givande diskussioner, strålande sol och lite bäska droppar bidrog till en lovande start på terminen.

Även inskrivningen var mycket framgångsrik, omkring 700 recentiorer skrevs in – vilket är ungefär lika många som skrevs in vid samma tid förra året. Mottagningar och recentiorsgasque följde – och som ett bevis på gasquernas popularitet på nationen, var även den fullsatt.

Den 3 oktober uppmärksammades

Nationskaplan Sigrïd Sundmark talar vid nationsgraven på första maj.

det att inspektoratet funnits i 350 år. Nationen närvarade och inspektor Johan Åqvist höll ett bejublat tal för middagsgästerna på Östgöta nation.

Den 5 oktober firade Det Norske Studentersamfund (DNS) 200 år och nationens kuratel reste tillsammans med stipendiaterna Ella Stensson och Anna Norrman till Oslo för att delta i jubileet och hylla den gyllene grisen. Det var ett mycket uppskattat besök, som bidrog till ytterligare stärkt vänskap mellan DNS och nationen.

Inom seniorföreningens styrelse kretsar arbetet framför allt kring planering av den årliga höstgasquen. 2013 utgjorde inget

undantag i styrelsearbetet och enligt modell ”vinnande koncept” genomfördes ännu en höstgasque med såväl före detta som aktiva medlemmar vid Den bästa av nationer. Klubbmästarna fick en chans att andas ut från den ordinarie verksamheten då slottet för en helg färgades i rött och svart. Nationens anrika orkester Hornboskapen fortsatte sitt 170-årsfirande med jubileumsshow och bankett. På Slottsbiografen var inget öga torrt 18-19 oktober. Publiken skrattade så de grät när historien om Ge-sus och orkesterns uppkomst avhandlades till lysande sångnummer och manus av David Lundevall och Niklas Clarkson.

Den 28 oktober höll nationen

Hornboskapen jubilerade och for på turné till bembygden under sommaren.

höstterminens andra ordinarie landskap. Första läsningen gjordes gällande en stadgeändring för att skapa en marknadsföringsgrupp. Nationsnämndens ledamöter under vårterminen beviljades ansvarsfrihet och bokslut fastställdes. Till andre kurator för 2014 valdes Maria Didner. Tidigare förste kurator Jan-Olof Smedberg närvarade för att lämna över stadgarna för det beslutsunderlag som han själv 30 år tidigare donerat till nationen.

Samma vecka inföll alla helgons dag och en tapper skara nationsmedlemmar tågade stillsamt till Uppsala gamla kyrkogård för kransnedläggning vid nationsgravarna. Vädret var dock inte på det

lilla följets sida. Nationskaplan Sigrid Sundmark fann dock på råd och när stormvindar blåste ut de klena gravljusen fick mobiltelefoners lampor istället leda oss genom den nattsvarta kyrkogården. Senare på kvällen var det dags för terminens första T-träff. Programsekreterare Evelina Stadin hade bjudit in talaren Kekke Stadin, professor i historia vid Södertörns högskola, för att berätta om 1800-talets studentliv i Uppsala. För underhållningen stod Glunt-Akademien och till mat serverades ärtsoppa och punsch.

Några dagar senare anordnades herrmiddag på nationen på temat ”sångboken”. Damerna vid

Förste och andre kurator gladdes åt att gäsen var uppstånden.

Södermanlands-Nerikes nation hade skapat stationer baserade på olika sånger. Herrlagen fick bland annat lära sig om cykling med mera och tävla i att trampa vin som feta fransyskor.

Den 9 november återvände gåsen till nationen efter några års frånvaro. Gästerna fick avnjuta både svartsoffa och utsökt gås. Kvällen till ära hade Jana Rüegg skrivit en gåssång för att uppmärksamma att det äntligen anordnades gåsmiddag på den bästa av nationer.

En vecka senare anordnades den prestigefyllda tävlingen Slaget om Vättern, med tävlan i sång, spex och tal på nationen. Middagen hölls i Gustavianska salongen och motståndarna Smålands nation och Västgöta nation gjorde allt för att vinna. Välsjungna sånger och roliga spex möttes av hårt motstånd då vi dessutom tagit hjälp av nationens teaterförening. Till slut fick vi emellertid se oss besegrade. Smålands nation tog hem segern och med hjälp av Nylands nations hemgjorda punsch tog segerfesten snabbt fart.

Torsdag 21 november anordnades höstens Akademiträff. Moderator Daniel Prochéus ledde diskussio-

nen mellan tre paneldeltagare och det hela var en mycket givande kväll för både nuvarande och tidigare nationsmedlemmar.

Kuratelet och stipendiaterna Elisabet Lundqvist och Evelina Sjöblom reste till Lund för att delta i Blekingska nationens höstblot. Besöket var mycket uppskattat och vi fann det uppfriskande att besöka en studentstad där etikett och tradition inte alltid nödvändigtvis står som främsta ledord.

Under höstterminen fortsatte fangeneral Clara Curman sitt arbete för tillverkning av en ny fana till nationen. Strax före luciagasquen erhöles en nytillverkad ur- och skurfana. Den kommer senare att användas för utomhusbruk, men tjänar nu som nationens fana i väntan på en handsydd sådan. Det har tagit två år att samla in medel för tillverkningen av den nya fanan. Detta kom under våren att resultera i att nationsfullmäktige beslutade skjuta till resterande belopp och tillverkningen av en ny fana hos Handarbetets vänner kunde äntligen påbörjas. Den nya fanan kommer att levereras i höst och jag vill passa på att tacka alla er som bidragit med generösa donationer!

Festsalen, med dess nya bord och stolar, står dukad för ännu en Gyllenbielmssagse..

1963 bildades den nuvarande biblioteksnämnden på nationen och den 30 november firades dess 50-årsjubileum. Årets bibliotekarier Lovisa Stenström och Jana Rüegg hade tillsammans med nämnden planerat jubileet in i minsta detalj. Det bjöds på bokbål och föredrag om den pågående katalogiseringen av bibliotekets äldre samling till fördrinken. Själva banketten var fylld av bok- och biblioteksreferenser i såväl sånger som maträtter. Under kvällen hölls många intressanta och underhållande tal av tidigare bibliotekarier och nämndledamöter samt av universitetsbibliotekets överbibliotekarie Lars Burman.

Vid terminens tredje ordinarie landskap den 2 december beslutade landskapet att införa ett marknadsföringsutskott för att avlasta marknadsföringsförmannen. Vidare beslutade man kalla Riksdagens talman Per Westerberg och nationens intendent Peter Forsgren som hedersledamöter. I skrivande stund har båda tackat ja till kallelsen och de kommer att installeras vid årets majmiddag. Tove Åkerrén tackades av som andre kurator och Tomas Källberg som landskapets ordförande.

Nationen höll traditionsenligt julavslutning i Helga trefaldighets kyrka den 10 december. Ljus

tändes och evangelium lästes. För julstämningen stod nationskaplan Sigrid Sundmark och nationens Hornboskap. Veckan fortsatte i julens tecken. Den som var uppe tidigt på Luciadagens morgon kunde se tärnor cykla runt i centrala Uppsala. Nationskörens kvinnliga medlemmar passade på att göra hemma-hos-besök för att bjuda på skönsång och glögg. Ett bättre sätt att vakna finns inte!

Senare på kvällen genomförde klubbmästarna Daphne Michailaki och Kickan Wijgård sin sista gasque, Luciagasquen. Återigen visade man varför Nationens gasquer så gott som alltid fulltecknas, med god mat och storartad underhållning. Kvällens höjdpunkt var körens luciataåg med tärnor och stjärngossar utspridda över hela festsalen. Till årets Södermanland-Neriking utsågs Lovisa Stenström för sitt långa och hängivna engagemang vid nationen. Självtänade hon att tiden som nationsaktiv nu var förbi, men vi får se hur det blir med den saken.

En vecka och tre julbord senare var terminen till ända. Men innan det skulle gräddan av Uppsalas studentliv, avgående nations- och kåraktiva, avtackas. Först med en

diplomeringsceremoni ledd av prorektor (och hedersledamot vid nationen) Anders Malmberg. Därefter hölls högtidskonventsmiddag i det rosa jaktstallet på S:t Olofsgatan 16. Nationen visade sig från sin bästa sida både vad gällde kokkonst och servering.

Terminen tog slut och man passade på att ge restaurangen ett ansiktslyft med ommålade väggar och nya stolar. Därefter välkomnades åter kuratorer från Uppsala och Lund till nationen för nationskonvent, där gemensamma framtidsutmaningar diskuterades och erfarenheter utbyttes.

Restaurangchef Jonas Tilling och köksmästare Agnes Fälting drog igång terminen på allvar med klubbpremiär och ny meny. Både klubb och restaurang fortsätter att vara fullsatta, vilket inte kan anses vara annat än ett kvitto på ett bra koncept.

Nationens nytillträdde klubbmästare Erik Stavegren och Kajsa Karle anordnade recentiorsmottagning och recentiorsgasque i februari. Många nya recentiorer vittnade därefter om sin nyfunna kärlek till såväl punsch som marschmusik innan den (numera) traditionsen-

liga limbotävlingen i Övre dans/
Gamla musikrummet inleddes.

I början av mars reste undertecknad och andre kurator Maria Didner till vännationen Keski-suomalainen Osakuntas årsfest i Helsingfors. Sedan några år tillbaka har vi åter ett utbyte med vår vännation KSO och det var väldigt roligt att uppleva den glädje som våra värdar uttryckte över detta.

Gyllenhielmsgasquen hölls i år på temat medeltid, om än på en ganska subtil nivå. Varken pest eller riddare syntes till, men istället bjöd spexdirektörerna Andreas Eka och Ivar Westin på ett uppskattat spex på Robin Hood-tema. Carl Carlsson Gyllenhielm skålade med klubbmästarbordet och passade på att dela ut Leif Lewins stipendium till internationella sekreteraren Isabella Björkman. Stående ovationer gick till Hornboskapen som framförde musik från bland annat den omåttligt populära serien Game of Thrones.

En vecka senare var det dags för en helt ny händelse på nationen: Öppet slott. Under en eftermiddag kunde stadens studenter prova på olika aktiviteter och lära sig mer om nationens breda verksamhet.

Nationens recentiorsförmän och initiativtagarna till dagen, Theodor Söderberg, Johanna Ingvarsson och Emilia Köllner, hade förberett dagen i månader. När sedan huset fylldes av nyfikna studenter var succén ett faktum.

Den 31 mars hölls terminens andra ordinarie landskap. Tidigare landskapsordförande Tomas Källberg vikarierade då ordinarie ordförande Michael Didner kandiderade och valdes till förste kurator. Jonas Karlson Bobits valdes till tredje kurator för hösten 2014 och våren 2015. Spekulationer uppstod genast huruvida den senare möjligen hade några släktskap med nuvarande andre kurator eller ej.

Under året har nationen upplevt en fortsatt gynnsam period. Antalet ämbetsmän har blivit fler och det råder en kreativ och positiv stämning på nationen. En bidragande orsak är den goda ekonomiska situationen. En annan är de stora möjligheterna att förändra och utveckla verksamheten. Vi har kunnat fortsätta dra nytta av den höga graden av studentinflytande och har genomfört förbättringar. Både konkreta, som investeringar i möbler, inventarier och renoveringar, samt organisatoriska förändringar.

Förhoppningen är att dessa ska bidra till att utveckla nationen så att den fortsätter stå sig stark även i framtiden.

Jag ser tillbaka på ett år fyllt av storslagna gasquer, fullsatta restaurangkvällar och full aktivitet i nationshuset med föreningsrepetitioner och tidningsskrivande. Framför allt gläds jag åt den värme och den gemenskap som skapas och upprätthålls av nationens aktiva, både av personal och av ämbetsmän. Nu

tar snart en ny vår vid och med det påbörjas ett nytt år i studentkalendern. Två nya kuratorer tar vid, nya ämbetsmän tillträder och nya medlemmar skrivs in. Jag är tacksam för att jag fått vara en del av den bästa av nationer under året som gått och ser med tillförsikt fram emot ett ännu bättre kommande år.

David Sjögren
Förste kurator

Seniorföreningens traditionsenliga

HÖSTGASQUE

kommer att gå av stapeln den

11 oktober 2014

Kom tillbaka till nationen!

Kontakta gärna dina samtida nationskamrater
och se till att de också följer med.

Ju fler desto roligare, ju oftare desto bättre!

OBS! Önskar du anmodan till Höstgasquen, vänligen sänd
din e-postadress till senior@snerikes.se, då sådan ej längre
skickas i pappersform.

Nationens ekonomi 2013

av *Andre kurator emerita Tove Åkerrén*

Med flera goda år i ryggen var förhoppningarna på 2013 stora och många investeringar planerades. Det skulle visa sig bli ett hektiskt men också otroligt kul och lärorikt år för mig som andre kurator.

Året satte igång direkt med en nyårsklubb som anordnades av Arne Weises julrestaurang under ledning av de ambitiösa julrestaurangvärdarna. Julrestaurangen visade sig vara en framgång och drog in ett positivt resultat om 164 000 kr till nationen.

Efter julrestaurangen tog ordinarie verksamheten vid. Denna termin drog restaurang, pub och klubb in drygt 1,1 miljoner kr. Dock är den för verksamheten avgjort mest inkomstbringande enskilda händelsen under året champagnegaloppen som denna vår, under tre timmars öppethållande, inbringade nationen ett positivt resultat om 402 000 kr. Valborgshelgen börjar numera redan den 29 april och detta år med en stor klubb och utomhus-DJ. När det dagen efter blev dags att korka upp flaskorna till champagnegaloppen krånglade dock låset till bunkern

där flaskorna förvarades och vi var många som kallsvettades över hur det skulle gå med galoppen och om vi överhuvudtaget skulle få ut det mousserande vinet. Som tur var kom dagens hjälte, den evigt pålitlige vaktmästaren Jukka Pätiniemi och borrade upp låset. Vi kunde återigen andas ut och alla gäster kunde få sin efterlängtade dusch i ”champagne”.

Den 21 maj slogs dörrarna upp för sommarklubben Bryggan och som vanligt ringlade sig kön lång med de som ville vara med på premiären. De fyra brygganvärdarna arbetade framåtsträvande med att göra en så bra sommarklubb som möjligt och det satsades mycket på maten, som även i år hade tema fisk och skaldjur. Bryggan 2013 slog nya rekord med en omsättning på 8,2 miljoner kr och ett positivt resultat på 1,6 miljoner kr, vilket var 47 % högre jämfört med föregående år.

Under året genomfördes många av de planerade investeringarna. Bland de större investeringarna som gjorts under året återfinns bland annat nytt ljud till festsalen.

Tidigare har vi hyrt ljudsystem men efter överläggande i nationsnämnden bestämdes nu att vi skulle köpa istället för att hyra. Vi har dessutom köpt nya utemöbler till uteplatsen, nya stolar till puben, nytt porslin till gasquer och baler och en ny värdig ur- och skurfana. Slutligen köptes även nya stolar till festsalen in vilket var välbehövligt då vi den senaste tiden har varit tvungna att låna stolar av Smålands under större gasquer och baler eftersom de gamla stolarna inte räckte till.

Under våren 2013 har nationsnämnden, efter möten med nationsmedlemmar, jobbat med en "önskelista" till förvaltningsdirektionen om vad som behövs för att bedriva den dagliga verksamheten på ett effektivare sätt. Detta har

Andre kurator på besök i hembygden med HB.

lett till att mycket av det arbete som bedrivits i förvaltningsdirektionen gått ut på att diskutera vad det är som behövs i nationshuset och vad de aktiva medlemmarna vill ha. Under slutet av året tog förvaltningsdirektionen ut en extra hyra på 2 miljoner. Detta för att kunna betala av på lån och för att kunna möta medlemmarnas önskemål om en ombyggnation av nationens toaletter, som nu är klar, ommålning av puben, vilket skedde under juledigheten, och en allmän upprustning av nationens festsal som är beräknad till slutet av år 2014.

Avslutningsvis kan jag meddela att nationens nettoresultat landade på -564 000 kr efter den extra hyresbetalningen. Det negativa resultatet är dock inte negativt i dess vidare bemärkelse utan det visar här på att vi har investerat i våra medlemmar och i vårt nationshus som är grunden för vår verksamhet. Inget av detta hade varit möjligt utan de som jobbar, sliter och engagerar sig för att nationens verksamhet ska bli så bra som möjligt och jag vill passa på att tacka er alla för ett fantastiskt år.

Tove Åkerrén
Andre kurator emerita

Att umgås med ett bibliotek

– personliga betraktelser kring arbetet med katalogen över nationens äldre boksamling 2012-2014

av Carl Ehrenkrona

Att Södermanlands-Nerikes nation förvaltar en boksamling bestående av över 4 000 böcker av både sällsynta och historiskt intressanta slag är det nog få nationsmedlemmar som känt till. Men nu har boksamlingen fått nytt liv efter två år av efterforskning och katalogisering av nationsmedlemmen Carl Ehrenkrona. Historier har uppenbarat sig, livsöden har klarlagts och ett spännande kapitel i nationens historia kan nu presenteras för medlemmarna.

För tretton år sedan påbörjade jag ett litet projekt på nationen tillsammans med Magnus Danielsson och Morgan Malm med flera i biblioteksnämnden. Från början visste vi nog inte riktigt vart det skulle leda, men tanken var i varje fall att jag skulle göra en genomgång av nationens äldre boksamling, uppställd i Nyköping-Oxelösundsrummet i Stavenowska huset. Jag arbetade vid den här tiden – vid sidan av mina studier – hos antikvariatsbokhandlaren Mats Rehnström i Stockholm, och hade där lärt mig inte bara hur man angriper, beskriver och presenterar gamla böcker – utan även hur man kan berätta deras egen historia, långt ifrån bibliotekskatalogernas ofta snustorra mekaniska förteckning-

ar och kategoriseringar av böckernas innehåll. Jag satt på kvällar och nätter och lyckades hjälpligt och ytligt förteckna ett par hundra böcker under något år innan min tid i Uppsala var över. Jag flyttade till Stockholm och påbörjade ett annat liv, som studenter oftast gör.

Av olika anledningar kom jag många år senare att återvända till nationen vid några tillfällen, och under någon mycket sen kväll i det nyrenoverade Rosendal väckte dåvarande arkivarieren Emelie Jomer frågan om jag inte ville återuppta det en gång påbörjade arbetet. Så sattes denna boll i rullning för en andra gång, men nu med planen att det hela skulle resultera i en tryckt bok. Jag trodde det var möjligt att slutföra arbetet på drygt

ett halvår (max ett år intalade jag mig själv) och nationen gav mig förtroendet att sätta igång.

När ni läser denna text har det gått drygt två år sedan dess och jag har suttit fler dagar och nätter med nationens gamla böcker än vad någon människa kan anse vara sunt. Det arbete jag en gång gjort var jag till exempel vid en närmare genomläsning tvungen att göra om från grunden. Men jag håller nu på att lägga sista handen vid korrekturet till detta arbete, som alltså inom några veckor kommer finnas i verkligheten i formen av en bok, och förhoppningsvis kommer den kunna ge en levande bild av vad

som gömmer sig bakom de många bokryggarna.

Det finns både för- och nackdelar med att arbeta ensam med något under så lång tid, dessutom i en stad som inte längre är ens egen. De stora fördelarna är att man har lätt att undvika förlustelser och distraherande nöjen. Det studentikosa umgänget framstår inte som lika lockande som det gjorde i tjugooårsåldern. Den stora nackdelen är att man blir lätt socialt världsfrånvärd. Bristen på verkliga vänner att umgås med leder å andra sidan till desto flera imaginära bekantskaper. Jag har ju trots allt haft drygt 400 år av fascinerande

Nyköping-Oxelösundsrummet är bevisat den äldre boksamlingen.

levnadsöden ur nationshistorien att ösa ur. Och dessa har verkligen trätt fram ur boksamlingens många exlibris, signaturer, anteckningar, skador och dedikationer. Vissa av dem har jag rörts av, andra har väckt beundran medan ett fåtal varit lika irriterande som en granne eller en efterhängsen gammal skolkamrat.

De mest flitigt återkommande bekantskaperna har varit Carl Gustaf Malmström (se Lovisa Stenströms artikel), hedersledamoten och hovmarskalken Bernhard von Beskow och hedersledamoten och lektorn i

Gävle, Hjalmar Kempff. Men även hovmarskalken Robert von Kræmer, bröderna Ekmarck, Per Erik Bergfalk och den tidigt bortgångne Victor Cassel räknar jag numera till mina vänner. Beskows böcker, som donerades till nationen 1843, håller en hög nivå ur ett boksamlarperspektiv, är sällsynta, vackert bundna och ofta med intressanta provenienser medan Kempff (vars böcker donerades efter Hjalmars död av makan Anna 1916) mer verkar ha samlat böckerna för deras innehåll, och då främst kring ämnena språkvetenskap och fornordisk kulturhistoria.

Avicennas "Canon", med Jacob Jonas Björnstaåls namnteckning, tillhör samlingens rariteter.

Arbetet har i huvudsak gått till som så, att jag metodiskt tagit en bok i taget, fastställt vad den innehåller, vilken upplaga det rör sig om och kontrollerat att verket är komplett. Samtidigt har jag försökt fastställa hur boken hamnat i nationsbiblioteket och även om och hur den vandrat tidigare. Sist har volymen/volymer (ca 4 000 totalt) fotograferats och intressanta anteckningar dokumenterats. På det stora taget har jag låtit böckerna stå kvar efter den uppställning som gjordes av Thomas Brylla och Viveca Halldin Norberg (se Jana Rüeggs intervju) vid flytten av biblioteket till Stavenowska huset 1968, även om jag valt att göra ämnesuppställningen tydligare och även kompletterat samlingen med nästan 800 titlar från resten av bibliotekets bestånd – främst från nationens bokmagasin under Engelska villan där cirka 10 000 volymer förvarades. De tidigare nästan oanvända bokskåpen i Nyköpings-Oxelösundsrummet rymmer nu en stor mängd, främst häftat, äldre material som kompletterats till samlingen, däribland återstoden av det fina teaterbiblioteket.

Från magasinet kunde jag komplettera samlingen, mest med böcker från 1800-talet men även

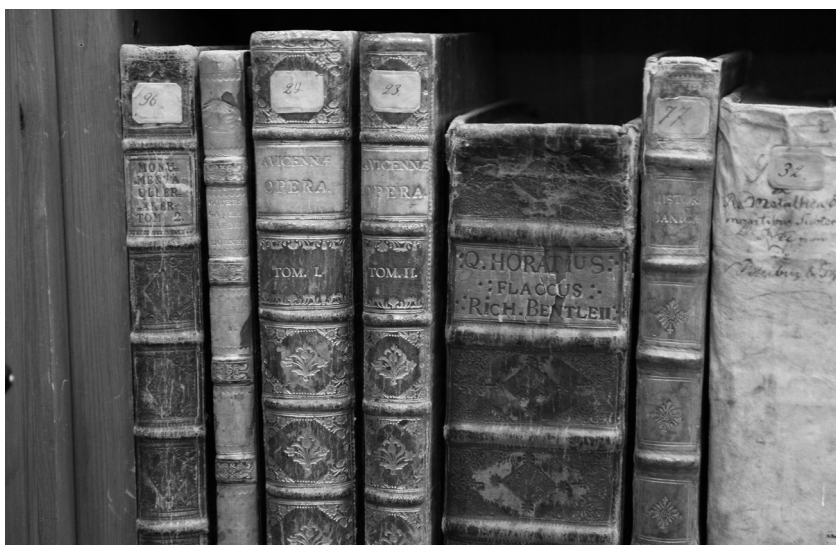
några av Brylla (som gjorde uppdelningen) missade godbitar, som Carl von Linnés medicinska skrift *Genera morborum in auditorum usum edita* från 1763. Denna lilla volym, som tyvärr är fuktskadad från vattenläckan i källaren för ett par år sedan bär även namnteckningen ”O. Glas”, som jag sett på flera håll i samlingen och som gäckade mig länge. Signaturen är inte helt ovanlig, och någon koppling till nationen verkade inte finnas bland de tänkbara kandidaterna. Men så upptäckte jag en dag att nationens gamla inspektor Olof Hammarstens hustru var född Glas, och att hennes far hette Olof Glas och var professor i medicin i Uppsala. Det är svårt att förklara glädjen vid en sådan till synes bagatellartad upptäckt, och mina tafatta försök gjorde mest att jag framstod som kufisk (under arbetet dokumenterade jag enstaka fynd i en blogg som fortfarande finns att läsa på <http://snerikesbiblioteksprojektet.wordpress.com/>).

Historierna likt denna är otaliga, och spänner över framväxten av teaterverksamheten under 1800-talet, de tidiga spexens historia, fester, tragiska dödsfall, mångåriga kuratorer, sammanslagningen av Södermanlands och Nerikes na-

tion 1805, de ständiga lokalproblemen, studenttågen på 1840- och 50-talet och den inhemska universitets- och rikspolitiken. Min text innehåller närmare 400 biografier och/eller levnadsöden kopplade till bibliotekets böcker och nationshistorien. Det enda man kanske generellt saknar är de kvinnliga boksamlarna, som förvisso tyvärr är lika hopplöst sällsynta i den bibliografiska och bibliofila historien som i studenthistorien fram till början av 1900-talet. I nationens samling är också de kvinnliga ägaravtrycken räknade på ena handens fingrar. Desto mer

glädjande var det när jag under arbetet plötsligt upptäcker att det lilla trycket av domprosten Mathias Asps likpredikan över ärkebiskopen Henric Benzelius 1758 skänkts till nationen av dennes änka, Emerantia Rudensköld. Hon föddes i Linköping 1708 som dotter till biskop Torsten Rudéen, och var faster till Armfeldts berömda älskarinna Magdalena Rudenschöld (och dessutom min farfars farfars farfars mormor).

Av större bokhistoriskt värde var upptäckten av en liten delvis beskuren anteckning i den sällsynta

Avicennas "Canon", Peter Leopolds gåva till Björnstäbl, i två volymer (nr 3 och 4 fr. v.).

första arabiska tryckta upplagan av Avicennas ”Canon” (i två delar tryckt hos familjen Medicis privattryckeri Rom 1593).

Anteckningen är alltså den före detta bibliotekarien och kuratorn vid nationen och sedan världsberömde orientalist och reseskildraren Jacob Jonas Björnståhls. Han befann sig under sin långa resa i sydöstra Europa i Florens några dagar i maj och juni 1772. Och i hans resebeskrivning (som gavs ut av Gjörwell 1780-84, och självfallet också återfinns i samlingen) skriver han om just denne Peter Leopold:

”Det är en ganska nådig herre, älskar sine undersåtare och är älskad, är mycket okonstlad i sin lefnad, går ofta ut helt ensam, tycker icke mycket om ståt; han beskyddar och utöfvar sjelf vetenskaperne; är mycket affable i sina samtal. Hans kongl. höghet skänkte mig til et vedermäle af sin nåd flere arabiske böcker, tryckte uti det Mediceiska tryckeriet i Rom i slutet av det 16:de seculo, som nu är blefne ganska rare”

Den Björnståhl har fått boken av är alltså Peter Leopold (1747-92), storhertig av Toscana. Han var även Marie Antoinettes bror och

blivande Leopold II, tysk-romersk kejsare. Boken, som är i två delar, har sedan skickats hem till Sverige, bundits här i två praktfulla skinnband, och sedan skänkts till nationen.

Upplevelsen att vara ensam i biblioteket blev med ens som bortblåst med exemplaret i min hand, och mötet mellan Björnståhl och den blivande kejsaren levande framför mig.

Om liknande upplevelser kan jag tala i timmar, eller breda ut mig över hela den här majhälsningen. Men det finns det ingen anledning till, då ni snart kan få träffa alla dessa mina vänner i den tryckta boken, och liksom jag förstå, att nationen inte äger någonting – utöver arkivet – som ens i närheten kan bjuda på så många inblickar och bekantskaper ur dess 400-åriga historia som dess äldre boksamling.

Carl Gustaf Malmström

– nationens anspråkslöse hjälte

av Lovisa Stenström

Många av nationens hedersledamöter har gedigna meritlistor, men få är i klass med Carl Gustaf Malmströms. Förutom sina många yrkesmeriter och hederstitlar har han en särskild plats i Södermanlands-Nerikes nations biblioteks historia. Han var bland annat nationens bibliotekarie i tre år, och av de böcker som ingår i den senaste katalogiseringen visade sig många ha donerats till nationen av Malmström själv. Hans snirkliga namnteckning står pryddigt nedtecknad i omkring 150 böcker inne i Nyköping-Oxelösundrummet.

Carl Gustaf Malmström föddes den 2 november 1822 på gården Holmstorp i Tysslinge församling utanför Örebro, där han växte upp tillsammans med en bror, skalden Bernhard Elis Malmström (bl.a. författare till Nationssången). Fadern dog tidigt och familjen hade ekonomiska bekymmer.

Carl Gustaf var elev vid Örebro skola innan han började på Strängnäs gymnasium år 1836. Han erhöll vissa stipendier men dessa räckte inte helt till hans uppehälle och han tvingades arbeta som informator parallellt med gymnasiestudierna. I brev till sin mor berättade han bland annat att han övertagit Bernhard Elis kondition

hos assessorn C E Ekmarck och att han för detta fick "kaffe om morgonen och mjölk på kvällen". Carl Gustaf oroade sig ständigt för hur detta arbete inverkade på hans egna studier.

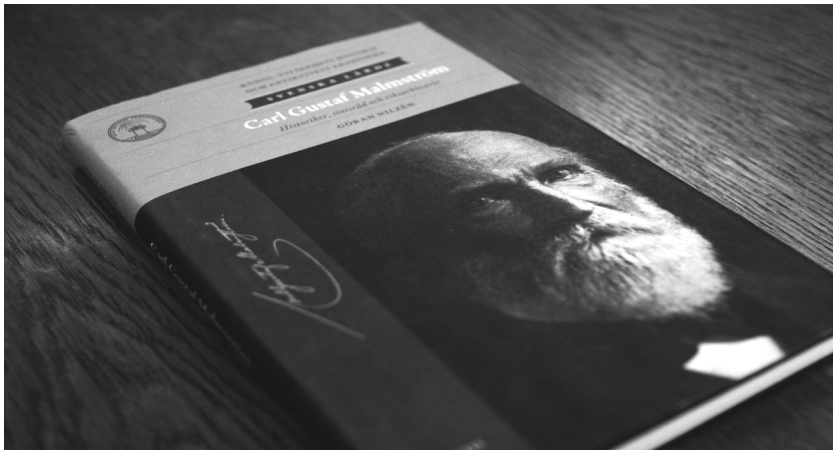
På höstterminen 1840 kom han dock till Uppsala och avlade studentexamen vid Uppsala universitetet med mycket goda betyg. Samma år skrev han in sig vid nationen, några år efter sin äldre bror Bernhard Elis. Brodern var nationens kurator både 1841-42 och 1844-45, medan Carl Gustaf var bibliotekarie 1847-50.

Den ekonomiska situationen tvingade honom dock att lämna

Uppsala då och då för att arbeta som informator, bland annat hos familjen De Geer på Stjärnholms slott utanför Oxelösund. Malmström fick här tid att fundera över vilken riktning i livet han ville ta. Han började överväga att bli lantbrukare, bland annat på grund av att han i flera år hade haft besvär med ögonen. Han kunde inte läsa i mer än två timmar innan det svartnade för ögonen och de började svida, beskrev han i brev till sin bror. Han ansåg sig också vara mer praktiskt än teoretiskt begåvad, varpå hans mor skrev att han "säkerligen skulle bli lika aktningvärd antingen han blev lantbrukare eller utmärkta professor i Uppsala".

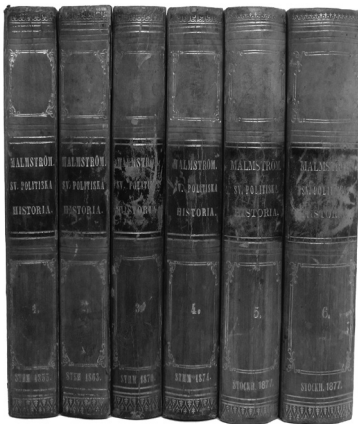
Efter att av sin bror ha uppmanats att låna pengar till ett års studier i Uppsala valde han slutligen den akademiska banan och började läsa historia, i vilket han senare utnämndes till professor utan att ens ha ansökt om posten. Hans kollegor ansåg nämligen att han "hade en sådan ställning bland historikerna att han borde anses som självskrivnen innehavare av professuren." Självmänade han dock att han "hade stora brister som föreläsare och pedagog".

Han gjorde flera forskningsresor utomlands, och funderade exempelvis på att skriva om dalupproret eller 1756 års revolutionsförsök men befarade "att ämnena var

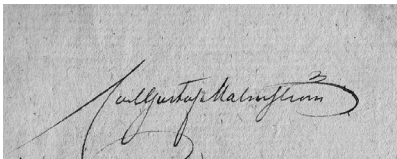

Nilzéns biografi över Malmström finns självklart att låna i nationens bibliotek.

för komplicerade”. I såväl Frankrike som England och Danmark undersökte han korrespondens till Sverige, men trivdes inte särskilt bra i Frankrike, bland annat på grund av en snarkande arkivtjänsteman som störde honom i hans arbete. Utlandsvistelsen ledde till hans livsverk i sex volymer: “Sveriges politiska historia. Från konung Karl XII:s död till statshöfningen 1772”, vilket fortfarande fungerar

Malmströms livsverk: "Sveriges politiska historia" i sex band.

Malmströms namnteckning återfinns i många av de volymer som kommer från hans samling.

som referensverk inom frihetstidens historia.

Malmström var även skytteansk professor till och från under några år. Hans tid hos De Geer på Stjernholm förde med sig att han år 1878 erbjöds posten som ecklesiastikminister i den andra De Geerska ministären, vilket han efter noggrann eftertanke motvilligt tackade ja till.

Trots att han själv inte ansåg sig kompetent nog var han en person som inte lät sina egna invändningar gå före statens väl. Efter att De Geer avgick två år senare valde Malmström att göra detsamma. Han utsågs strax därpå till riksarkivarie och bidrog till den nya riksarkivariebyggnaden på Riddarholmen.

Under sitt långa yrkesliv hann Malmström utses till ledamot av såväl Svenska Akademien som Kungliga Vetenskapsakademien. Han blev hedersledamot av Södermanlands-Nerikes nation år 1855 och var dess inspektor 1877-78. Efter pensionen tillbringade han mycket tid i Hovetorp i Småland, där han njöt av såväl natur som samtida litteratur. Det fanns dock författare han rent ut sagt avskydde, däribland Ellen Key och August Strindberg. Carl Gustaf

Malmström levde sina sista år i Danderyd och avled 1912, 90 år gammal. Han gifte sig två gånger, först i Gryt i Södermanland med Eva Carolina Mathilda Tigerschiöld, som drunknade i Mälaren 13 år senare, och sedan i Torpa med prinsessan Lovisas lärarinna Philippa Magdalena Charlotta Kyber, som han tillbringade resten av sitt liv med. De fick ett barn som dog tidigt, men den unge Hugo Tamm, som Malmström länge var informator åt, fick en särskild plats i den barnkäre Malmströms liv och bodde bland annat hos honom under sin studietid.

CARL GUSTAF MALMSTRÖM

Trots sina stora framgångar tampades Carl Gustaf Malmström med problem som påminner om dagens students bekymmer, nämligen hur ekonomin ska gå ihop och hur läsningen kan maximeras utan att ögonen tar skada. Hans brev vittnar om att han aldrig riktigt trodde på sig själv och sin förmåga, men turligt nog hade han personer i sin närhet som såg hans potential.

Genom hans många brev kan vi uttyda att han tycks ha varit en synnerligen ödmjuk och plikt-trogen man. Den som vill läsa mer om Carl Gustaf Malmströms spännande livsgärning kan vända sig till boken "Carl Gustaf Malmström - Historiker, statsråd, riksarkivarie" av Göran Nilzén. Självklart finns den att låna i nationens välfyllda bibliotek.

Viveca Halldin Norberg

– ett liv i böckernas tjänst

av Jana Rüegg

På majmiddagen 2013 installerades den tidigare chefen för kart- och handskriftsavdelningen på Carolina Rediviva, Viveca Halldin Norberg, som hedersledamot vid Södermanlands-Nerikes nation. Nationsbibliotekarie Jana Rüegg träffade sin företrädare på ämbetet för ett samtal om bibliotekets utveckling, den oväntade karriären och hur man åker bricka nerför trappan i nationshuset på snabbast möjliga sätt.

Viveca kommer väl förberedd till ämbetsmannafrukosten den 18 mars, där vi stämt möte för intervju. Vi äter oss ordentlig mätta på pannkakor, äggröra och korv samt dricker alldeles för starkt kaffe. ”Det är kaffet man lever för” säger Viveca och jag instämmer. Alla ämbetsmän blir glada över att se den särskilda gästen på frukosten, och det är lätt att förstå. Viveca hälsar på alla och sprider en positiv stämning bland de sömniga snerikingarna. Efter frukosten går vi till både Vivecas och min mest hemvana plats på Snerikes: Nyköping-Oxelösundrummet i Stavenowska huset.

Det var i biblioteket och arkivet som Viveca spenderade mest tid som ämbetsman. Hon skrev in sig i

nationen för femtio år sedan, höstterminen 1963, och var arkivarie 1964-1968 då hon försökte bringa ordning i arkivet.

– Jag inventerade hela arkivet och deponerade äldre arkivhandlingar till Carolina, berättar hon.

Biträdande bibliotekarie blev hon 1968 och därefter följde bibliotekarieämbetet. Under hela perioden var hon en flitig skribent för *Aktuellt*, vilket hon hade med sig bevismaterial för.

– Jag gjorde arkeologiska utgrävningar hemma och hittade de här.

Det är bland annat gamla nummer av *Aktuellt* där Viveca skrivit om värdet av kulturen på nationen.

– I talet jag höll när jag installerades på majmiddagen 2013

sammanfattar jag min nationskarriär, till exempel hade jag länge hastighetsrekordet i brickåkning nedför trappan. Jag tog nämligen innervarvet.

Det största som hände under Vivecas tid som bibliotekarie var biblioteksflytten, och det hände terminen innan då hon var biträdande bibliotekarie. Den ägde rum senhösten 1968 och företrädaren Thomas Brylla ledde flytten av närmare 30 000 band. Biblioteket låg då i dagens pub och restaurang. Allt var minutiöst planerat och det var ont om tid. Alla böcker behövde naturligtvis flyttas innan renoveringen kunde påbörjas.

Mästargrenen – brickåkning i trappan.

Bordsvisan som Viveca skrev till Biblioteksnämndens 50-årsjubileum förra året sammanfattar hela biblioteksflytten.

– Det skedde en ”pubifiering” av nationerna under sextioalet, alla skulle ha en egen pub. Vi var ett helt gäng som skötte flytten. Ants Viirman var till exempel också med. Planeringen hade börjat flera år i förväg.

Så småningom stod allt på sin plats och det nya nationsbiblioteket var välbesökt. Ett arbete i Bibliotekariekonventet påbörjades med att dela upp kurslitteraturen mellan olika regioner och alla bibliotek skulle vara specialiserade på några ämnen. I vår region ingick Östgöta, Göteborgs och Gotlands. Snerikes fick naturvetenskap, geografi, historia och juridik. (Idag har vi endast ett av de fyra ämnena, nämligen historia. Dock har litteraturvetenskap, genusvetenskap och engelska tillkommit).

Förutom att Viveca höll noga uppsikt över antalet besökare och kurslitteraturen var hon väldigt engagerad i nationens kulturliv, och såg helt enkelt till att det blev liv i det. Hon ordnade läsecirklar, kulturaftnar, kvällskonserter och mycket mer. Det viktigaste för

Viveca har alltid varit att förena nytta med nöje. Nationen skulle vara en plats för fest men också för studier och kulturliv. Vardagsträffar i diskoteket då det lyssnades på skivor var ett populärt inslag.

– Vi hade en stor skivsamling. Det var viktigt att visa att nationen var mer än bara öl och fest.

När bibliotekarieämbetet gick mot sitt slut tackade Viveca för sig i Aktuellt. Hon kunde glatt meddela att hon hade lyckats höja besöksstatistiken med 50 procent, till hela tusen besökare jämfört med året innan. Avskedet blev dock inte ett farväl till biblioteken. När hon

avgått som bibliotekarie blev hon ordförande för bibliotekariekonventet. Redan 1967 fick Viveca ett 14 dagar långt vikariat i Afrikainstitutets bibliotek, där hon stannade i 12 år. Egentligen hade hon tänkt studera medicin men valde istället att börja doktorera i historia och hon disputerade 1977.

Viveca är stolt över att ha byggt hela sin yrkeskarriär på nationsmedaljer. 1979 kom hon till Carolina Rediviva, där hon stannade fram till pensionen.

– Tjänsten fick jag fast jag inte hade gått bibliotekshögskolan. Jag hade ansvarat för ett större biblio-

En glad nybliven hedersledamot under majmiddagen 2013.

tek och hade gått en nationsbibliotekarietkurs. Egentligen har jag aldrig vetat vad jag skulle bli men efter 40 år insåg jag att jag hade blivit bibliotekarie. På Carolina var jag dels chef för låneverksamheten och från 1992 chef för handskriftsavdelningen, och senare för hela kulturarvet och kulturarvs-samlingar. I min tjänst hade jag möjlighet att ha en nära kontakt med studenterna.

När Carolina hade brist på studieplatser informerade hon om nationerna och såg till att Snerikes blev det första nationsbiblioteket som blev utrustat med möbler och armatur finansierat av universitetet. På Carolina hade Viveca möjligheten att bjuda in nationsarkivarier och nationsbibliotekarier och hålla seminarier. Då visade hon de äldre delarna av nationsarkiven och förklarade hur det gick till att deponera material till arkivet.
– Det är säkert därför jag blev hedersledamot i Arkivarietkonventet och Bibliotekarietkonventet. Under hela yrkeslivet har jag haft en dialog med nationerna och alltid hjälpt till där jag har kunnat.

Viveca har de senaste 67 åren bott i det hus som hennes pappa byggde ute i Norby. Han var statarson

från Nyköping och tog värvning i det militära. Som frivillig i finska vinterkriget träffade han Vivecas mor, vars pappa var aktiv i Nylands nation i Helsingfors. Hennes farfar bodde i Svärta utanför Nyköping och som tonåring tog hon ofta sin moped och åkte via Björnlundavägen (väg 223) för att hälsa på honom. Samma dag som Viveca fick den glada nyheten att hon blivit kallad till hedersledamot föddes även hennes andra barnbarn.

– Jag trodde att telegrammet var en gratulation, aldrig hade jag kunnat tro att jag skulle bli hedersledamot.

Prov på utmärkt ledarskap visade Viveca vid kottkriget på förra årets majmiddag, då hon ledde nationens damer till en seger så hastigt att herrarna knappt hann blinka. Hedersledamoten Per Ström och inspektör Johan Åqvist stod omringade av skrålande damer innan det hunnit vina så mycket som en enda kotte från herrarnas lag. Denna stormseger hoppas undertecknad på även i år och med Viveca på sin sida verkar ingenting omöjligt.

Gyllenhielm

– skålen och gasquen i rätt ordning

av Jan-Olof Smedberg

En apelsin, en ny klubbmästartradition och en helt ny gasque. Gyllenhielm gasquen i mars och skålen till Carl Carlsson Gyllenhielms ära är självklara inslag för Snerikingar av idag. Men vad kom egentligen först, och varför? IQ emeritus Jan-Olof Smedberg var med på tiden då dessa traditioner skapades.

Berättelsen om klubbmästare Kurt Tillman i början av förra seklet, hans apelsinkastning på Gyllenhielms porträtt och tavlans restaurering är allmänt känd i sin rätta version bland nationens aktiva. Men vad gäller kronologin verkar dagens traditionsbärare ha fått historien lite om bakfoten, då det är vanligt att man blandar ihop skålen som ursäkt för klubbmästarens fadäs med gasquen. Därför har jag här gjort ett försök till korrigerande, upplysning och komplettering kring dessa inom jaktstallets anrika väggar så viktiga företeelser.

Så här gick det till i verkligheten: För att be om ursäkt instiftades traditionen att klubbmästarbordet vid varje gasque skålar med Carl Carlssons porträtt. Detta ska gå till så att klubbmästaren annonserar ”Klubbmästarbordets skål för Carl Carlsson Gyllenhielm”, genom att

slå i ”klubbmästarbingen”, varvid alla vid klubbmästarbordet reser sig medan övriga gäster förblir sittande. Efter orden ”Skål, Carl Carlsson Gyllenhielm!” skålar de stående mot tavlan och sätter sig.

På detta sätt får KLM-bordet i allas åsyn bära en del av skammen för Tillmans horror. Dessutom ger det nationsmedlemmar med tillresta bordsdamer/-herrar ett utmärkt konversationsämne när pannan läggs i djupa veck på gästerna som frågar vad det där egentligen handlade om.

Gyllenhielm gasquen skapades under min tid som förste kurator vårterminen 1983. Många andra nationer hade vid denna tid marsgasquer, men märkligt nog inte Den Bästa av Nationer. Jag noterade att Gyllenhielm var född i mars och föreslog tillskapandet

Carl Carlsson Gyllenhielm – den riktiga målningen och kopian.

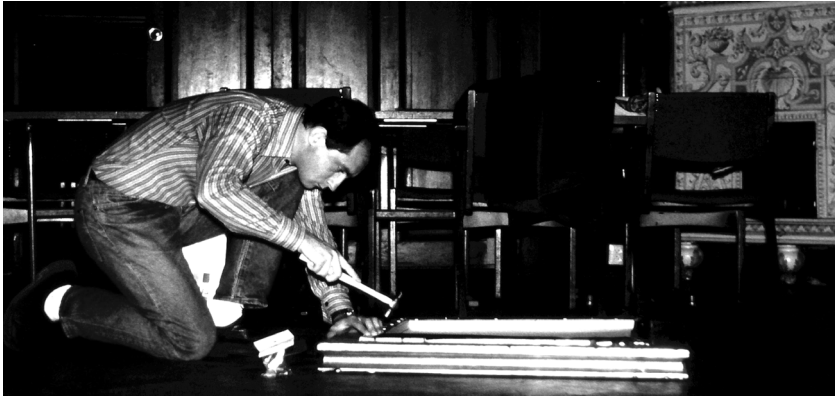
av en gasque med Gyllenhielms-tema. Den alltid pigga och påhit-tiga ämbetsmannakåren skred till verket, bl.a. med inslag som en till Gyllenhielm utklädd och fångslad Erik Rolfhamre samt ett spex som Rolfhamre än idag vill svära sig fri ifrån.

För att kunna ha projicerade diabilder (en slags foton med en lampa bakom) av Gyllenhielms bojor på trapphallsväggen for jag och Fredrik Malmberg till Sträng-näs domkyrka för att fotografera de genuina fotbojorna, vilka hänger i hans gravkor. Det var en mäktig känsla att hålla dessa i sin hand, bojor som Carl Carlsson tvingats bära i hela sex år i polskt iskallt

fängelse. Han skriver själv att han hade istappar i skägget.

Tanken var att Snerikes nyskapade marsgasque återkommande skulle ha Gyllenhielm som tema, men traditioner ska leva och förändras och för oss som ordnade den första är det roligt att namnet Gyllenhielmsgasque lever vidare och att den tydligen är populär! Alltså: den ursäktande skålen kom först, gasquen kom senare.

Och för den som undrar varifrån apelsinerna kom (en riktigt lyx-frukt på den tiden), kan jag berätta att klubbmästare Tilman hade fått med sig dem från Brundisiums matservering.

Jan-Olof Smedberg förbereder sin hämnd i skydd av mörkret.

Epilog:

När jag som 1Q höll högtidstalet om Gyllenhielm under den första gasquen 1983 blev jag plötsligt avbruten av Carl Carlsson själv som med raspig röst talade från sitt porträtt. Det var herrar Karell, Wikström och Olovsson som apterat en mikrofonkopplad högtalare bakom tavlan! Mycket lyckat bus.

För att hämnas bad jag samma höst min efterträdare Håkan Olovsson att få hålla ett tal vid Gåsmiddagen med angivna syftet att lära de yngre landsmännen om skålen för Gyllenhielm. I hemlighet fotograferade jag tavlan, lät göra en kopia i rätt format, spände denna på en ny inre träram som vaktmästare Kalle Ström, ovetandes om syftet, tillverkat åt mig. Jag lyckades natten före middagen smyga in i festsalen och

byta ut porträttet i den förgyllda originalramen. För säkerhets skull stänkte jag ner kopian med öl och punsch för trovärdighetens skull (detta var före glasskyddens tid!). Det äkta porträttet fästes bakom Peringskiöld.

I talet under Gåsmiddagen efterföljande kväll illustrerade jag hur den fulle Tillman raglar in i salen och ilsket kastar apelsin på Gyllenhielm. Tavlan revs sönder, salen var dödstyst och det var nära att man låtit män i vita rockar hämta förbrytaren. Men jag kunde då trösta alla med att en kopia naturligtvis var ordnad och hedersledamot Rickard Ringmar ombads att vända på Peringskiöld ...

Skål, Carl Carlsson!
Jan-Olof Smedberg, 1Q emeritus

In memoriam

– Gun Widmark, Carl Strandberg och Lars Ekman

Sedan föregående Majhälsning utkom har nyheten om tre hedersledamöters bortgång nått nationen. Majhälsningen vill med följande rader uppmärksamma deras gärningar vid och utanför nationen.

Gun Widmark 1920-2013

Nationens hedersledamot Gun Widmark avled den 26 oktober. Gun Widmark föddes den 31 juli 1920 i Stenkvista, Södermanland. Efter avlagd studentexamen i Eskilstuna flyttade hon till Uppsala och skrev in sig i nationen hösten 1939.

1959 blev Gun Widmark docent i nordiska språk och var mellan 1970-86 professor vid Göteborgs och senare Uppsala universitet. Gun Widmark var samtidigt ordförande i Språkrådets föregångare Svenska språknämnden fram till 1987. Vid majmiddagen 1976 installerades Widmark som hedersledamot vid nationen. Gun Widmark bodde i Uppsala resten av sitt liv. Hon blev 93 år gammal.

Carl Strandberg 1926-2013

Domprosten i Strängnäs stift, Carl Strandberg, föddes 1926. Han kom till Uppsala hösten 1944 för att studera teologi och skrev in sig

i nationen. Under sin tid vid nationen var han bl.a. förste kurator och ledamot i nationsnämnden.

Vid majmiddagen 1982 installerades Strandberg som hedersledamot som tack för sitt långa nationsengagemang. Carl Strandberg avled den 12 juli.

Lars Ekman 1937-2013

Hedersledamoten Lars Ekman (installerad 1992) gick bort den 29 november. Nedan skriver Tom och Åke Saldeen om sin vän.

Minnesord: Lars Ekman

Lars Ekman har avlidit i en ålder av 76 år. Han efterlämnar hustrun Monika, barn och en bror, Magnus.

Några minuter före Allmänna Sångens Adventskonsert i Rikssalen på Uppsala slott nåddes vi av sorgebudet att Lars, vår käre kamrat sedan tre kvarts sekel tillbaka, gått bort.

Lars var en god kamrat, vänfast, eftertänksam men snabb i repliken och humoristisk.

Vi växte upp tillsammans i Frövi som närmaste grannar, Lars i rektorsbostaden och vi i läkarbostaden. Vi tillhörde samma patrull i scoutkåren, spelade fotboll och bandy. Vi gick tillsammans på Karolinska läroverket i Örebro, på skutt på lördagarna och tillhörde senare Södermanlands-Nerikes Nation i Uppsala, där Lars blev andre kurator och så småningom hedersledamot.

Våra föräldrar var bästa vänner och vi umgicks dagligen under de första decennierna, nästan som tre bröder.

Lars och Åke läste juridik tillsammans i Uppsala, vilket för Lars del resulterade i en framgångsrik advokatverksamhet i Stockholm.

Det känns vemodigt och smärtsamt att en av våra bästa vänner från barndomen och ungdomsåren nu lämnat oss.

Våra tankar går till Monika, barnen, och Lars lillebror Magnus.

Tom och Åke Saldeen

(Detta minnesord trycktes först i Uppsala Nya Tidning, den 18 december 2013.)

Ämbetsförteckning Södermanlands-Nerikes nation hösten 2013 och våren 2014

Ämbete	Efternamn	Förnamn	Titel	Termin
Inspektor	Åqvist	Johan	Prof.	
Proinspektor	Ingelsson	Erik	Prof.	
Skattmästare	Brandt	Thérèse		
Vik. Skattmästare	Forsgren	Peter	Herr	
Förste kurator	Sjögren	David	Fil. kand.	
Andre kurator	Åkerrén	Tove	Pol. kand.	HT13
Andre kurator	Didner	Maria	Stud.	VT14
Tredje kurator	Winnberg	Andreas	Stud.	
Antikvarie	Janson Brolin	Matilda	Stud.	
Arkivarie	Viegård	Joel	Stud.	
Arkivarie (bitr.)	Lundqvist	Maja	Stud.	
Barmästare	Alm	Linnea	Stud.	HT13
Barmästare	Fälting	Agnes	Stud.	HT13
Barmästare	Lundström	Sandra	Stud.	HT13
Barmästare	Nordlund	Charlotta	Stud.	HT13
Barmästare	Rosengren Keijser	Klara	Stud.	VT14
Barmästare	Olofsson	Jacob	Stud.	VT14
Barmästare	Swartling	Jonathan	Stud.	VT14
Barmästare	Wilbrand	Fredrik	Stud.	VT14
Bibliotekarie	Rüegg	Jana	Stud.	
Biblioteksassistent	Berglund	Kerstin		
Datorförman	Ebbesson	Markus	Stud.	
Datorförman	Öman	Marcus	Stud.	VT14
Ekonomiassistent	Ebbesson	Markus	Stud.	VT14
Evenemangsassistent	Jerwanska	Victoria	Stud.	HT13
Evenemangsassistent	Karle	Kajsa	Stud.	HT13
Evenemangsassistent	Byberg	Mikaela	Stud.	VT14
Evenemangsassistent	Norman	Agnes	Stud.	VT14
Fanbärare 1.	Rosengren Keijser	Klara	Stud.	HT13
Fanbärare 1.	Wilbrand	Fredrik	Stud.	VT14
Fanbärare 2.	Curling	Alexander	Stud.	HT13
Fanbärare 2.	Eriksson	Emanuel	Stud.	VT13
Fangeneral	Curman	Clara	Stud.	VT14

Fotoföreningens ordf.	Lundin	Fredrik		HT13
Foroföreningens ordf.	Fredriksson	Therese	Stud.	VT14
HB:s anförare	Folkesson Welch	Siri	Stud.	
Helgfikavård	Andersson Engblom	Jolinn	Stud.	HT13
Helgfikavård	Eriksson	Emanuel	Stud.	HT13
Helgfikavård	Möller	Molly	Stud.	HT13
Helgfikavård	Wade	Elisabeth	Stud.	HT13
Helgfikavård	Hedström	Louis	Stud.	VT14
Helgfikavård	Norelius	Matilda	Stud.	VT14
Helgfikavård	Sinor	Helen	Stud.	VT14
Helgfikavård	Townsley	Tara	Stud.	VT14
Idrottsförman	Larsson	Petter	Stud.	HT13
Idrottsförman	Elofsson	Niklas	Stud.	VT14
Intendent	Forsgren	Peter	Herr	
Internationell sekreterare	Lau	Benjamin	Stud.	HT13
Internationell sekreterare	Björkman	Isabella	Stud.	
Internationell sekreterare	McMillan	Francesca	Stud.	VT14
Klubbmästare	Michailaki	Daphne	Stud.	HT13
Klubbmästare	Wijgård	Kickan	Stud.	HT13
Klubbmästare	Karle	Kajsa	Stud.	VT14
Klubbmästare	Stavegren	Erik	Stud.	VT14
Kuratorsassistent	Lundin	Hanna	Stud.	HT13
Kuratorsassistent	Michailaki	Daphne	Stud.	VT14
Kuratorsassistent	Söderberg	Theodor	Stud.	VT14
Krönikör	Stenström	Lovisa	Fil. master	HT13
Krönikör	Möller	Molly	Stud.	VT14
Köksmästare	McGowan	Steven	Stud.	HT13
Köksmästare	Fälting	Agnes	Stud.	VT14
Kördirektör	Tooke	Emma	Stud.	
Kördirigent	Ericsson	Andreas	Stud.	
Landskapets ordförande	Källberg	Tomas	Civilingenjör	HT13
Landskapets ordförande	Didner	Michael	Stud.	VT14
Marknadsföringsassistent	Kristofer	Berg	Stud.	VT14
Marknadsföringsassistent	Forsén	Nikilina	Stud.	VT14
Marknadsföringsassistent	Viegård	Joel	Stud.	VT14
Marknadsföringsassistent	Widstrand	Ellen	Stud.	VT14
Marknadsföringsförman	Elofsson	Niklas	Stud.	HT13
Marknadsföringsförman	Lovéus	Jonas	Stud.	VT14
Marskalk	Tilling	Jonas	Stud.	HT13
Marskalk	Alonson Fernandez	Jaume	Stud.	VT14

Marskalk	Andersson Engblom	Jolinn	Stud.	VT14
Musikanförelse	Aldin	Gustav	Stud.	
Nationsfotograf	Wiklund	Albin	Stud.	HT13
Nationsfotograf	Nordlund	Charlotta	Stud.	VT14
Nationskaplan	Sundmark	Sigrid	Teol. kand.	
Nämndsekreterare	Didner	Maria	Stud.	HT13
Nämndsekreterare	Michailaki	Daphne	Stud.	VT14
Programsekr.	Stadin	Evelina	Stud.	HT13
Programsekr.	Bergentz	Astrid	Stud.	VT14
Programvärd	Karlson Bobits	Jonas	Stud.	HT13
Programvärd	Perup	Tobias	Stud.	HT13
Programvärd	Nordlund	Charlotta	Stud.	VT14
Programvärd	Olsson	Carl	Stud.	VT14
Recentiorsförelse 1.	Byberg	Mikaela	Stud.	HT13
Recentiorsförelse 1.	Olsson	Carl	Stud.	HT13
Recentiorsförelse 2.	Söderberg	Theodor	Stud.	
Recentiorsförelse 3.	Ingvarsson	Johanna	Stud.	VT14
Recentiorsförelse 3.	Köllner	Emilia	Stud.	VT14
Redaktör	Sjöblom	Evelina	Stud.	HT13
Redaktör	Ahlin	Jeanna	Stud.	
Redaktör	Bergentz	Astrid	Stud.	VT14
Restaurangchef	Falkman	Oscar	Stud.	HT13
Restaurangchef	Tilling	Jonas	Stud.	VT14
Seniorföreningens ordf.	Franzén	Hans	Fil. kand.	
Spexdirektör	Eka	Andreas	Stud.	
Spexdirektör	Westin	Ivar	Stud.	
Stipendiesekreterare	Tovesson	Stefan	Stud.	HT13
Stipendiesekreterare	Ebbesson	Markus	Stud.	VT14
Sångförelse	Curman	Clara	Stud.	HT13
Sångförelse	Lundin	Hanna	Stud.	VT14
Teaterdirektör	Hehl	Friedrich	Stud.	
Torsdagsvärd	Olofsson	Jacob	Stud.	HT13
Torsdagsvärd	Sarkissian	Anders	Stud.	HT13
Torsdagsvärd	Holmblad	Carolin	Stud.	VT14
Torsdagsvärd	Kardell	Kristina	Stud.	VT14
T-träffvärd	Söderberg	Theodor	Stud.	HT13
T-träffvärd	Wilbrand	Fredrik	Stud.	HT13
T-träffvärd	Alm	Linnea	Stud.	VT14
T-träffvärd	Lundström	Sandra	Stud.	VT14
Webbredaktör	Hehl	Friedrich	Stud.	VT14

Nämnder och utskott läsåret 2013–2014

Besvärutskottet

Besvärutskott 1	Åqvist	Johan	Prof.
Besvärutskott 2	Ingelsson	Maria	Jur.kand
Besvärutskott 3	Lind	Gustaf	

Biblioteksnämnden

Biblioteksnämnden 01	Andre kurator		
Biblioteksnämnden 02	Bibliotekarien		
Biblioteksnämnden 03	Arkivarien		
Biblioteksnämnden 04	Antikvarien		
Biblioteksnämnden 05	Eka	Andreas	Stud.
Biblioteksnämnden 06	Sjöblom	Evelina	Stud.
Biblioteksnämnden 07	Michailaki	Daphne	Stud.
Biblioteksnämnden 08	Curman	Clara	Stud.
Biblioteksnämnden 09	Wijgård	Kickan	Stud.
Biblioteksnämnden 10	Köllner	Emilia	Stud.
Biblioteksnämnden 11	Wiklund	Albin	Stud.
Biblioteksnämnden 12	Curling	Alexander	Stud.

Förvaltningsdirektion & Stiftelsens styrelse

Förvaltningsdirektion 01	Skattmästare		
Förvaltningsdirektion 02	Förste kurator		
Förvaltningsdirektion 03	Andre kurator		
Förvaltningsdirektion 04	Tredje kurator		
Förvaltningsdirektion 05	Janson	Ingemar	
Förvaltningsdirektion 06	Jansson	Stefan	
Förvaltningsdirektion 07	Petterson	Thomas	HT13
Förvaltningsdirektion 07	Johnson	Peder	VT14
Förvaltningsdirektion 08	Syrén-Juhlin	Emma	
Förvaltningsdirektion 09	Gustavsson	Jan	
Förvaltningsdirektion 10	Björnsjö	Agneta	

Stadgeutskottet

Stadgeutskott 1	Viegård	Joel	Stud.	
Stadgeutskott 2	Wijgård	Kickan	Stud.	
Stadgeutskott 3	Forsberg	Philip	Stud.	HT13
Stadgeutskott 3	Stenström	Lovisa	Fil. master	VT14

Nationsnämnden

Nationsnämnden 01	Förste kurator			
Nationsnämnden 02	Andre kurator			
Nationsnämnden 03	Tredje kurator			
Nationsnämnden 04	Wijgård	Kickan	Stud.	
Nationsnämnden 05	Lundevall	David	Stud.	VT14
Nationsnämnden 06	Aldvén	Martina	Stud.	VT14
Nationsnämnden 07	Ingvarsson	Johanna	Stud.	VT14
Nationsnämnden 08	Stavegren	Erik	Stud.	
Nationsnämnden 09	Tibbing	Magnus	Stud.	
Nationsnämnden 10	Skoog Tagizade	Farid	Stud.	
Nationsnämnden 11	Karlson Bobits	Jonas	Stud.	
Nationsnämnden 12 s.	Norrman	Anna	Stud.	
Nationsnämnden 13 s.	Sjöblom	Evelina	Stud.	
(Avgått under per.)	Westin (Karlsson)	Elin	Jur. kand.	HT13
(Avgått under per.)	Lundin	Hanna	Stud.	HT13
(Avgått under per.)	Olsson	Simon	Stud.	HT13

Stipendienämnden

Stipendienämnden 01	Förste kurator			
Stipendienämnden 02	Stipendiesekreterare			
Stipendienämnden 03	Elofsson	Niklas	Stud.	
Stipendienämnden 04	Stensson	Ella	Stud.	
Stipendienämnden 05	Stavegren	Erik	Stud.	HT13
Stipendienämnden 05	Fältin	Agnes	Stud.	VT14
Stipendienämnden 06	Fhürong	David	Fil. kand.	
Stipendienämnden 07	Karle	Kajsa	Stud.	
Stipendienämnden 08	Ebbesson	Markus	Stud.	HT13
Stipendienämnden 08	Söderberg	Theodor	Stud.	VT14
Stipendienämnden 09	Didner	Michael	Stud.	
Stipendienämnden 10	Wildbrand	Fredrik	Stud.	
Stipendienämnden 10	Norrman	Anna	Stud.	VT13

Valutskottet

Valutskottet 01	Förste kurator			
Valutskottet 02	Alm	Linnea	Stud.	
Valutskottet 03	Möller	Molly	Stud.	
Valutskottet 04	Bergeröd	Gustaf	Stud.	HT13
Valutskottet 04	Andersson Engblom	Jolinn	Stud.	VT14
Valutskottet 05	Rosengren	Keijsjer Klara	Stud.	HT13

Valutskottet 05	Heström	Louis	Stud.	VT14
Valutskottet 06	Wade	Elisabeth	Stud.	
Valutskottet 07	Forsén	Nikilina	Stud.	HT13
Valutskottet 07	Rüegg	Jana	Stud.	VT14
Valutskottet 08	Olsson	Carl	Stud.	
Valutskottet 09	Westin	Ivar	Stud.	
Valutskottet 10	Karlson Bobits	Jonas	Stud.	HT13
Valutskottet 10	Lundqvist	Maja	Stud.	VT14
Valutskottet 11	Eriksson	Emanuel	Stud.	
Valutskottet 12	Perup	Tobias	Stud.	HT13
Valutskottet 12	Byberg	Mikaela	Stud.	VT14
Valutskottet 13	Olofsson	Jacob	Stud.	

Revisorer

Revisor (1Q + stip.nämnd)	Holmberg	Lukas	
Revisor (2Q bitr.)	Fhürong	David	Fil. kand.
Revisor (2Q bitr.)	Åkerrén	Tove	
Revisor (3Q bitr.)	Kagebeck	Jonas	
Revisor (kuratorer & NN) 1	Thulin	Per	
Revisor (kuratorer & NN) 2	Grape	Mikael	
Revisor (Skattm., FD)	Dahl	Leif	
Revisor (Stiftelsen)	Dahl	Leif	

Nationsföreningar

Hornboskapens Vänner

Ordförande: Olle Nordberg
Sekreterare: Fredrik Sandgren

IF Trikadien

Ordförande: Niklas Elofsson

Snerikekörens vänner

Ordförande: Tomas Källberg

Kamraterna från Örebro

Kontaktperson: Clara Curman

Vi från stan

Kontaktperson: Andreas Eka och
Evelina Sjöblom

TEKF

Ordförande: Emma Fredbäck

Strängnäs Djäknar

Kontaktperson: Hanna Henryson

Kamraterna från Örebro

Kontaktperson: Clara Curman

Vännerna från Nyköping

Kontaktpersoner: Jana Rüegg och
David Lundevall

Tälge tokar

Kontaktperson: Jacob Olofsson

